

Αριθ. Πρωτ. Γ/ΕΞ/2274/31.03.2011

ΟΔΗΓΙΑ 1/2011

Χρήση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης για την προστασία προσώπων και αγαθών

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα

Έχοντας υπόψη:

1. Ότι, σύμφωνα με το άρθρο 19 παρ. 1 στοιχ. α' του ν. 2472/1997, η Αρχή έχει την αρμοδιότητα να εκδίδει οδηγίες προς το σκοπό ενιαίας εφαρμογής των ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.
2. Ότι, σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 5 του ν. 3917/2011, η εγκατάσταση και λειτουργία συστημάτων επιτήρησης με τη λήψη ή καταγραφή ήχου ή εικόνας από δημόσιες αρχές, ΟΤΑ, φυσικά ή νομικά πρόσωπα στους χώρους που διαχειρίζονται επιτρέπεται για το σκοπό της προστασίας προσώπων και αγαθών, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2472/1997 και τις κατευθυντήριες οδηγίες που εκδίδονται από την Αρχή.
3. Ότι υπάρχει ανάγκη αναθεώρησης της οδηγίας της Αρχής υπ' αρ. 1122/26.09.2000 για τα κλειστά κυκλώματα τηλεόρασης, ενόψει: α) της εκτεταμένης χρήσης συστημάτων βιντεοεπιτήρησης σε κτίρια και υπαίθριους χώρους από δημόσιους φορείς και ιδιώτες, β) το σημαντικό αριθμό ερωτημάτων από υπεύθυνους επεξεργασίας και καταγγελιών από πολίτες που δέχεται τα τελευταία χρόνια η Αρχή σχετικά με τη νομιμότητα της λειτουργίας συγκεκριμένων συστημάτων βιντεοεπιτήρησης και την περαιτέρω χρήση των εικόνων που συλλέγονται μέσω αυτών, γ) τις τεχνολογικές εξελίξεις στον τομέα των συστημάτων βιντεοεπιτήρησης.

4. Ότι, σύμφωνα με το άρθρο 2 στοιχ. α' του ν. 2472/1997 και τις αιτιολογικές σκέψεις 14-17 στο προοίμιο της Οδηγίας 95/46/EK, τα δεδομένα ήχου και εικόνας, εφόσον αναφέρονται σε πρόσωπα, συνιστούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.

5. Ότι η αποθήκευση και διαβίβαση εικόνας προσώπου, η οποία συλλέγεται από σύστημα βιντεοεπιτήρησης, που λειτουργεί μόνιμα, συνεχώς ή κατά τακτά χρονικά διαστήματα, σε κλειστό ή ανοικτό χώρο συγκέντρωσης ή διέλευσης προσώπων, συνιστά επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και μάλιστα εν όλω ή εν μέρει αυτοματοποιημένη κατά την έννοια των άρθρων 2 στοιχ. δ' και 3 παρ. 1 του ν. 2472/1997.

6. Ότι η βιντεοεπιτήρηση επιδρά στην συμπεριφορά των προσώπων που βρίσκονται σε συγκεκριμένους χώρους και, κατ' επέκταση, την κατευθύνει, γεγονός που μπορεί να δημιουργεί ψυχολογική πίεση, καθώς ένα πρόσωπο που γνωρίζει ότι παρακολουθείται προσπαθεί να προσαρμόζει την συμπεριφορά του στις προσδοκίες εκείνου που κάθε φορά το παρακολουθεί.

7. Ότι η χρήση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης είναι δυνατό να πραγματοποιείται και για τον ειδικότερο σκοπό της παροχής υπηρεσιών υγείας, για ειδικές κατηγορίες ασθενών. Ο σκοπός αυτός μπορεί να επιδιώκεται μόνο από τα αρμόδια προς τούτο φυσικά ή νομικά πρόσωπα που δραστηριοποιούνται στον τομέα της υγείας και δεσμεύονται από ειδικό επαγγελματικό απόρρητο (π.χ. γιατροί, νοσηλευτικό προσωπικό).

8. Ότι η διασφάλιση του θεμελιώδους δικαιώματος της προστασίας των προσωπικών δεδομένων του ατόμου και της ιδιωτικής ζωής προϋποθέτει καθοδήγηση των δημόσιων φορέων και ιδιωτών που εγκαθιστούν συστήματα βιντεοεπιτήρησης, δηλαδή των υπεύθυνων επεξεργασίας, ως προς την τήρηση των υποχρεώσεών τους που απορρέουν από τον ν. 2472/1997 (ιδίως άρθρα 6, 10, 11, 12) στο πλαίσιο χρήσης συστήματος βιντεοεπιτήρησης, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της συγκεκριμένης επεξεργασίας.

9. Ότι κρίνεται αναγκαία η θέσπιση ειδικών προϋποθέσεων για τη νομιμότητα της χρήσης συστημάτων βιντεοεπιτήρησης για τους σκοπούς της ασφάλειας προσώπων και αγαθών και παροχής υπηρεσιών υγείας από συγκεκριμένες κατηγορίες υπευθύνων επεξεργασίας που κατά κανόνα εγκαθιστούν τέτοια συστήματα (π.χ. τράπεζες, ξενοδοχεία, εμπορικά καταστήματα, πολυκατοικίες, νοσοκομεία). Η αναγκαιότητα αυτή προκύπτει από το γεγονός ότι πρόκειται για

χώρους στους οποίους προσέρχεται καθημερινά απροσδιόριστος αριθμός προσώπων για συγκεκριμένες κάθε φορά δραστηριότητες, κριτήρια που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για την εξειδίκευση του σκοπού, τον τρόπο εγκατάστασης του συστήματος και την περαιτέρω επεξεργασία των δεδομένων, προκειμένου να διασφαλίζεται η αποτελεσματική προστασία των δικαιωμάτων των προσώπων αυτών.

Αποφασίζει την έκδοση της παρούσας Οδηγίας:

ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Άρθρο 1

Σκοπός της Οδηγίας

- 1.** Η λήψη και επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με συστήματα βιντεοεπιτήρησης συνιστά περιορισμό του ατομικού δικαιώματος προστασίας από τη συλλογή, επεξεργασία και χρήση, ιδίως με ηλεκτρονικά μέσα, των προσωπικών δεδομένων, το οποίο καθιερώνεται από το άρθρο 9^A του Συντάγματος. Έτσι η εγκατάσταση και λειτουργία συστημάτων βιντεοεπιτήρησης σε χώρους που δεν είναι δημόσιοι αλλά είναι προσβάσιμοι στο κοινό πρέπει να γίνεται μετά από ουσιαστική αξιολόγηση της αναγκαιότητας της συγκεκριμένης επεξεργασίας σε σχέση (α) με τον κίνδυνο που ο υπεύθυνος επεξεργασίας επιδιώκει να αντιμετωπίσει και (β) με το μέγεθος της επίπτωσης στην ιδιωτική ζωή των προσώπων που αφορά. Η αξιολόγηση αυτή θα πρέπει να περιλαμβάνει και τη διερεύνηση ηπιότερων μέσων ασφάλειας προσώπων και αγαθών.
- 2.** Σκοπός εκδόσεως της παρούσας Οδηγίας είναι να καθορίσει τις ελάχιστες προϋποθέσεις βάσει των οποίων επιτρέπεται η εγκατάσταση και λειτουργία συστημάτων βιντεοεπιτήρησης.
- 3.** Η εγκατάσταση και λειτουργία συστημάτων βιντεοεπιτήρησης σε δημόσιους χώρους για τους σκοπούς που ορίζονται στο άρθρο 14 παρ. 1 του ν. 3917/2011 δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας Οδηγίας.

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής – Σκοποί επεξεργασίας

Η παρούσα Οδηγία εφαρμόζεται στην επεξεργασία δεδομένων εικόνας ή/και ήχου που πραγματοποιείται μέσω συστημάτων βιντεοεπιτήρησης από πάσης φύσεως δημόσιους φορείς ή από φυσικά ή νομικά πρόσωπα για τον σκοπό της προστασίας προσώπων ή/και αγαθών στον οποίο εντάσσονται και ειδικές περιπτώσεις παροχής υπηρεσιών υγείας. Ειδικότερα:

α) Προστασία προσώπων ή/και αγαθών. Ο σκοπός της προστασίας προσώπων ή/και αγαθών δικαιολογείται από το έννομο συμφέρον ή την νομική υποχρέωση του ιδιοκτήτη ή του διαχειριστή ενός χώρου να προστατεύσει τον χώρο καθώς και τα αγαθά που ευρίσκονται στον χώρο αυτό από παράνομες πράξεις. Το ίδιο ισχύει και για την ασφάλεια της ζωής, της σωματικής ακεραιότητας, της υγείας καθώς και της περιουσίας τρίτων που νομίμως ευρίσκονται στον επιτηρούμενο χώρο.

Για παράδειγμα, ένα ξενοδοχείο έχει υποχρέωση προστασίας των περιουσιακών αγαθών των πελατών του (πρβλ. ΑΚ 834 επ. για την ευθύνη των ξενοδόχων), καθώς και έννομο συμφέρον να διαφυλάξει τη φήμη του ως ασφαλούς τόπου διαμονής. Άλλα παραδείγματα αποτελούν η προστασία εγκαταστάσεων και κρίσιμων υποδομών (π.χ. ηλεκτρομηχανολογικός εξοπλισμός δικτύων υποδομής), η διασφάλιση των συναλλαγών (π.χ. σε τράπεζες και ταμεία καταστημάτων) ή η ασφαλής παραμονή και διακίνηση των επιβατών στους χώρους επιβίβασης.

Η προστασία προσώπων ή/και αγαθών με συστήματα βιντεοεπιτήρησης μπορεί να επιδιώκεται είτε από την οικεία δημόσια ή δημοτική αρχή ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) που διαχειρίζεται ή έχει κατά την κείμενη νομοθεσία σχετική αρμοδιότητα σε κάποιον συγκεκριμένο χώρο είτε από νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) ή φυσικό πρόσωπο που διαχειρίζεται τον χώρο ή έχει νόμιμο δικαίωμα ή υποχρέωση σύμφωνα με διατάξεις νόμου ή σε εκτέλεση σύμβασης με τον κύριο του χώρου.

β) Παροχή υπηρεσιών υγείας. Η παροχή υπηρεσιών υγείας αφορά την παρακολούθηση βαριά ψυχικά ή νοητικά ασθενών που εκτιμάται ότι μπορούν να προκαλέσουν βλάβη στην υγεία τους ή σε τρίτους και την παρακολούθηση ασθενών σε Μονάδες Εντατικής Θεραπείας. Ο σκοπός αυτός μπορεί να επιδιώκεται μόνο από νοσηλευτικά ιδρύματα, ψυχιατρικά ιδρύματα, ιδρύματα περίθαλψης ατόμων με αναπηρίες και παρόμοιους φορείς παροχής υπηρεσιών υγείας. Η παρακολούθηση πρέπει να πραγματοποιείται από πρόσωπα που δεσμεύονται από το επαγγελματικό απόρρητο και να τελεί υπό τις ειδικότερες προϋποθέσεις που ορίζονται στο Ειδικό μέρος της παρούσας Οδηγίας.

Άρθρο 3

Περιπτώσεις που δεν ρυθμίζονται από την παρούσα Οδηγία

Η παρούσα Οδηγία δεν εφαρμόζεται:

1. Όταν η επεξεργασία δεδομένων εικόνας ή/και ήχου (α) πραγματοποιείται με χρήση οπτικοακουστικών συστημάτων που δεν εμπίπτουν στην έννοια του άρθρου 4 της παρούσας Οδηγίας και (β) δεν πραγματοποιείται για τους σκοπούς που περιγράφονται περιοριστικά στο άρθρο 2. Τέτοιες περιπτώσεις είναι ιδίως οι εξής: λειτουργία συστημάτων τηλεδιάσκεψης, βιντεοσκόπηση που γίνεται για παραγωγή τηλεοπτικού ή κινηματογραφικού υλικού, καταγραφή σε οπτικοακουστικό υλικό μιας εκδήλωσης (π.χ. συνέδριο, σεμινάριο, κοινωνική ή σχολική εκδήλωση), λήψη εικόνας (ή και ήχου) με φωτογραφική μηχανή, συσκευή κινητού τηλεφώνου κλπ.).

2. Όταν η επεξεργασία δεδομένων εικόνας (ή και ήχου) δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ν. 2472/1997, όπως ιδίως στις εξής περιπτώσεις:

α) Δραστηριότητες που δεν συνιστούν “επεξεργασία” προσωπικών δεδομένων υπό την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. δ' σε συνδυασμό με το άρθρο 3 παρ. 1 του ν. 2472/1997, όπως η λειτουργία απλών συστημάτων ελέγχου εισόδου χωρίς καταγραφή, που ενεργοποιούνται κατόπιν συγκεκριμένης ενέργειας του εισερχομένου (π.χ. θυροτηλέφωνα-θυροτηλεοράσεις), δεδομένου ότι δεν πραγματοποιείται συνεχής λήψη εικόνας ή/και ήχου.

β) Άσκηση δραστηριοτήτων αποκλειστικά προσωπικών ή οικιακών (άρθρο 3 παρ. 2 του ν. 2472/1997). Ως αποκλειστικά προσωπική ή οικιακή δραστηριότητα νοείται εκείνη που αναφέρεται στο ιδιωτικό πεδίο δράσης ενός προσώπου ή μιας οικογένειας, δηλαδή εκείνη που δεν εμπίπτει στην επαγγελματική ή/και εμπορική του δραστηριότητα και δεν έχει ως σκοπό ή ως αποτέλεσμα τη συστηματική διαβίβαση ή τη διάδοση δεδομένων σε τρίτους, όπως συμβαίνει στην περίπτωση που γίνεται ανάρτηση στο διαδίκτυο ή δημοσίευση σε εφημερίδες του συλλεγέντος οπτικοακουστικού υλικού. Δεν θεωρείται αποκλειστικά προσωπική ή οικιακή δραστηριότητα η λήψη και επεξεργασία εικόνας ή και ήχου με σύστημα βιντεοεπιτήρησης που είναι εγκατεστημένο σε ιδιωτική οικία, όταν το πεδίο ελέγχου της κάμερας περιλαμβάνει εξωτερικούς δημόσιους ή κοινόχρηστους χώρους.

3. Στις περιπτώσεις χρήσης συστημάτων βιντεοεπιτήρησης για αποκλειστικά προσωπικές ή οικιακές δραστηριότητες, το πρόσωπο το οποίο θεωρεί ότι θίγεται από την επεξεργασία, μπορεί

να ασκήσει τα νόμιμα δικαιώματά του με βάση τις γενικές διατάξεις του δικαίου για την προστασία της προσωπικότητας, στην οποία συμπεριλαμβάνεται η εικόνα του ατόμου (βλ. ενδεικτικά άρθρα 5 παρ. 1 και 9Α Συντάγματος, άρθρα 57, 59, 914 και 932 Αστικού Κώδικα, άρθρα 361-362 Ποινικού Κώδικα).

Άρθρο 4

Ορισμός συστημάτων βιντεοεπιτήρησης

Ως συστήματα βιντεοεπιτήρησης, στα οποία περιλαμβάνονται ιδίως τα κλειστά κυκλώματα τηλεόρασης, ορίζονται τα συστήματα που είναι μόνιμα εγκατεστημένα σε ένα χώρο, λειτουργούν συνεχώς ή σε τακτά χρονικά διαστήματα και έχουν τη δυνατότητα λήψης ή/και μετάδοσης σήματος εικόνας ή/και ήχου από τον χώρο αυτό προς έναν περιορισμένο αριθμό οθονών προβολής ή/και μηχανημάτων καταγραφής (πρβλ. και υπ' αρ. 2/2010 Γνωμοδότηση της Αρχής, σκέψη 8). Η μετάδοση της εικόνας μπορεί να γίνεται με απευθείας σύνδεση της κάμερας στην οθόνη προβολής ή/και στο μηχάνημα καταγραφής ή μέσω εσωτερικού δικτύου ή μέσω διαδικτύου για περιορισμένο όμως αριθμό νομιμοποιούμενων προς τούτο αποδεκτών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

Άρθρο 5

Αρχή της αναλογικότητας

Η νομιμότητα της επεξεργασίας εξετάζεται στο πλαίσιο του σκοπού που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας και σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, η οποία επιβάλλει τα συστήματα βιντεοεπιτήρησης να είναι πρόσφορα και αναγκαία σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό, ο οποίος θα πρέπει να μη δύναται να επιτευχθεί με ηπιότερα μέσα (άρθρο 4 του ν. 2472/1997).

Η προσφορότητα και η αναγκαιότητα της βιντεοεπιτήρησης εκτιμάται με βάση τον κίνδυνο που ο υπεύθυνος επεξεργασίας θέλει να αντιμετωπίσει σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό. Για το λόγο αυτό πρέπει να αποφεύγεται η εγκατάσταση συστήματος βιντεοεπιτήρησης για παραβάσεις ήσσονος σημασίας, π.χ. για την αντιμετώπιση του καπνίσματος στα σχολεία ή τη ρίψη απορριμμάτων σε δημόσιους χώρους (πρβλ. *Έγγραφο εργασίας για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων μέσω βιντεοεπιτήρησης της 25 Νοεμβρίου 2002* της 'Ομάδας εργασίας για την προστασία των προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα'

σελ. 19 επ.).

Ως ηπιότερα νοούνται τα μέσα που είναι εξίσου αποτελεσματικά, αλλά λιγότερο επαχθή για το άτομο, π.χ. τακτικότεροι έλεγχοι από υπάρχον προσωπικό ασφαλείας, σύστημα συναγερμού στην είσοδο και την έξοδο κλειστών χώρων, καλύτερος φωτισμός κλπ.

Περαιτέρω, τα σημεία εγκατάστασης των καμερών και ο τρόπος λήψης των δεδομένων πρέπει να προσδιορίζονται με τέτοιο τρόπο, ώστε τα δεδομένα που συλλέγονται να μην είναι περισσότερα από όσα είναι απολύτως αναγκαία για την εκπλήρωση του σκοπού της επεξεργασίας και να μη θίγονται τα θεμελιώδη δικαιώματα των προσώπων που ευρίσκονται στο χώρο που επιτηρείται και ιδίως να μην παραβιάζεται αυτό το οποίο μπορεί να θεωρηθεί ως «νόμιμη προσδοκία κάποιου βαθμού προστασίας της ιδιωτικής ζωής» σε κάποιον χώρο (πρβλ. *Εγγραφο εργασίας για την επιτήρηση των ηλεκτρονικών επικοινωνιών στον τόπο εργασίας WP55 της 29 Μαΐου 2002* της 'Ομάδας εργασίας για την προστασία των προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα' σελ. 4).

Άρθρο 6

Εξειδίκευση της αρχής της αναλογικότητας

Ειδικές περιπτώσεις εφαρμογής της αρχής της αναλογικότητας είναι ιδίως οι ακόλουθες:

- 1. Λήψη εικόνας από παράπλευρες οδούς και πεζοδρόμια:** Κατά την επιτήρηση της περιμέτρου κτιρίων με σκοπό την ασφάλεια προσώπων ή/και αγαθών (π.χ. προστασία της ιδιοκτησίας από φθορές), απαγορεύεται η λήψη εικόνας από παράπλευρες οδούς και πεζοδρόμια, καθώς ενυπάρχει ο κίνδυνος παρακολούθησης των περαστικών. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις μια τέτοια λήψη μπορεί να επιτρέπεται μόνο εφόσον πρόκειται για χώρο με αυξημένες ανάγκες ασφαλείας οι οποίες προσδιορίζονται (α) είτε λόγω της “φύσεως” του χώρου (π.χ. κρατικά κτίρια, μεγάλα ξενοδοχεία) (β) είτε επειδή πρόκειται για χώρο όπου έχουν προηγηθεί επικίνδυνες επιθέσεις κατά της ζωής και της περιουσίας και υπάρχουν πλέον δικαιολογημένες υπόνοιες ότι ενδέχεται να πραγματοποιηθούν και άλλες, (π.χ. μηχανήματα αυτόματης συναλλαγής των τραπεζών - ATM, χώροι εισόδου-εξόδου ξενοδοχείων). Στις περιπτώσεις αυτές η λήψη πρέπει να περιορίζεται στον απολύτως απαραίτητο παράπλευρο χώρο (π.χ. η τοποθέτηση καμερών στα ATM πραγματοποιείται έτσι ώστε να λαμβάνεται εικόνα μόνο από το χώρο εγκατάστασης του μηχανήματος και το χώρο που βρίσκεται ο εκάστοτε χρήστης).
- 2. Λήψη εικόνας από εισόδους ή εσωτερικό γειτονικών κατοικιών, κτιρίων ή άλλων χώρων:** Ο υπεύθυνος επεξεργασίας απαγορεύεται να λαμβάνει εικόνα από εισόδους ή

εσωτερικό γειτονικών κατοικιών, κτιρίων ή άλλων χώρων.

3. Χώροι στους οποίους η εγκατάσταση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης απαγορεύεται, καθώς προσβάλλεται ο σκληρός πυρήνας του δικαιώματος στην προστασία της ιδιωτικής ζωής: Ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν επιτρέπεται σε καμιά περίπτωση να λαμβάνει εικόνα από χώρους στους οποίους τα υποκείμενα των δεδομένων έχουν αυξημένες προσδοκίες για την ιδιωτικότητά τους, όπως από α) χώρους και προθαλάμους τουαλετών ανεξάρτητα του είδους της επιχείρησης ή του φορέα που βρίσκονται οι χώροι αυτοί και β) αποδυτήρια και λουτρά προσωπικού ή πελατών. Ειδικά για την αποφυγή κλοπών, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να λαμβάνει εναλλακτικά μέτρα, όπως τη χρήση ερμαρίων που κλειδώνουν ή διαχωρισμένων χώρων φύλαξης.

4. Κάμερες με δυνατότητα στρέψης και εστίασης: Η χρήση τέτοιων καμερών μπορεί να επιτρέπεται μόνο στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο υπεύθυνος επεξεργασίας παρακολουθεί κινήσεις φυσικών προσώπων σε πραγματικό χρόνο προκειμένου να επέμβει άμεσα προς αποτροπή κάποιου συμβάντος (π.χ. νυχτερινή ασφάλεια σε μεγάλους χώρους, όπως εργοστάσια, αποθήκες κ.α.) και εφόσον έχουν ληφθεί όλα τα απαιτούμενα τεχνικά μέτρα για τον περιορισμό της περιοχής λήψης στην απολύτως απαραίτητη (π.χ. με χρήση της λειτουργίας απόκρυψης περιοχών - λειτουργία “μάσκας”).

5. Δεδομένα ήχου: Απαγορεύεται η επεξεργασία δεδομένων ήχου για τους αναφερόμενους στην παρούσα Οδηγία σκοπούς. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις η επεξεργασία δεδομένων ήχου μπορεί να επιτραπεί μόνο εφόσον ο υπεύθυνος επεξεργασίας αιτιολογήσει την αναγκαιότητα του μέτρου αυτού ειδικά και η Αρχή το κρίνει ως απολύτως απαραίτητο για την εξυπηρέτηση του επιδιωκόμενου σκοπού (π.χ. συσκευές λήψης και μετάδοσης ήχου σε δωμάτιο νοσοκομείου ή ιδρύματος όπου φιλοξενούνται βρέφη, επειδή δεν υπάρχει δυνατότητα συνεχούς παρουσίας αρμόδιου προσωπικού στο συγκεκριμένο δωμάτιο και επειδή θα πρέπει να υπάρξει άμεση επέμβαση σε περίπτωση που ακουστεί η φωνή/το κλάμα ενός βρέφους).

6. Ελαχιστοποίηση δεδομένων με βάση την επιλογή συγκεκριμένων τεχνολογιών (privacy by design): Ο υπεύθυνος επεξεργασίας καλείται να επιλέγει τεχνολογίες όσο το δυνατόν πιο “φιλικές” προς την ιδιωτικότητα (π.χ. συστήματα με δυνατότητα κρυπτογράφησης των αποθηκευμένων εικόνων ή/και δυνατότητα “θόλωσης”).

Άρθρο 7

Απαγόρευση επιτήρησης στους χώρους εργασίας

1. Η εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας έχει ιδιαίτερη σημασία στις περιπτώσεις

λειτουργίας συστημάτων βιντεοεπιτήρησης σε χώρους εργασίας. Το σύστημα δεν θα πρέπει να χρησιμοποιείται για την επιτήρηση των εργαζομένων εντός των χώρων αυτών, εκτός από ειδικές εξαιρετικές περιπτώσεις όπου αυτό δικαιολογείται από τη φύση και τις συνθήκες εργασίας και είναι απαραίτητο για την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων ή την προστασία κρίσιμων χώρων εργασίας (π.χ. στρατιωτικά εργοστάσια, τράπεζες, εγκαταστάσεις υψηλού κινδύνου). Για παράδειγμα, σε έναν τυπικό χώρο γραφείων επιχείρησης, η βιντεοεπιτήρηση πρέπει να περιορίζεται σε χώρους εισόδου και εξόδου, χωρίς να επιτηρούνται συγκεκριμένες αίθουσες γραφείων ή διάδρομοι. Εξάιρεση μπορεί να αποτελούν συγκεκριμένοι χώροι, όπως ταμεία ή χώροι με χρηματοκιβώτια, ηλεκτρομηχανολογικό εξοπλισμό κλπ., υπό τον όρο ότι οι κάμερες εστιάζουν στο αγαθό που προστατεύουν κι όχι στους χώρους των εργαζομένων. Επίσης, σε ειδικούς χώρους, όπως χώροι με ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις ο υπεύθυνος βάρδιας ή ο υπεύθυνος ασφαλείας μπορεί να παρακολουθεί σε πραγματικό χρόνο τους χειριστές μηχανημάτων υψηλής επικινδυνότητας, με σκοπό να επέμβει άμεσα αν συμβεί κάποιο περιστατικό ασφαλείας.

2. Σε κάθε περίπτωση, τα δεδομένα που συλλέγονται μέσω συστήματος βιντεοεπιτήρησης δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν ως αποκλειστικά κριτήρια για την αξιολόγηση της συμπεριφοράς και της αποδοτικότητας των εργαζομένων (βλ. *Οδηγία υπ' αρ. 115/2001 για την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων των εργαζομένων*, τμήμα Ε', παρ. 6 – 8).

Άρθρο 8

Χρόνος τήρησης

1. Τα δεδομένα πρέπει να τηρούνται για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα ενόψει του επιδιωκόμενου κάθε φορά σκοπού επεξεργασίας. Σε κάθε περίπτωση, εφόσον από τη λήψη εικόνων που αποθηκεύονται ή τη λήψη που γίνεται σε πραγματικό χρόνο δεν προκύπτει επέλευση συμβάντος που εμπίπτει στον επιδιωκόμενο σκοπό, τα δεδομένα πρέπει να καταστρέφονται το αργότερο μέσα σε δεκαπέντε (15) εργάσιμες ημέρες, με την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας που ισχύουν για συγκεκριμένες κατηγορίες υπεύθυνων επεξεργασίας (π.χ. καζίνο) ή αν στην παρούσα Οδηγία ορίζεται διαφορετικά.

2. Σε περίπτωση συμβάντος (π.χ. κλοπή, ληστεία, ξυλοδαρμός) σε βάρος του προσώπου ή των αγαθών του υπεύθυνου επεξεργασίας, αυτός επιτρέπεται να τηρεί τις εικόνες στις οποίες έχει καταγραφεί το συγκεκριμένο συμβάν σε χωριστό αρχείο για 30 ημέρες.

3. Αν το συμβάν αφορά τρίτον, ο υπεύθυνος επεξεργασίας επιτρέπεται να τηρεί τις εικόνες για 3 μήνες.

4. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις που το συμβάν αφορά τον ίδιο τον υπεύθυνο επεξεργασίας και χρήζει περαιτέρω διερεύνησης (π.χ. διερεύνηση απάτης ή διαφθοράς στο πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου μιας τράπεζας), ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει την υποχρέωση να γνωστοποιήσει στην Αρχή το αναγκαίο χρονικό διάστημα τήρησης των εικόνων.

Άρθρο 9

Διαβίβαση δεδομένων σε τρίτους

1. Η διαβίβαση σε τρίτους δεδομένων που προέρχονται από σύστημα βιντεοεπιτήρησης επιτρέπεται κατόπιν προηγούμενης συγκατάθεσης του υποκειμένου των δεδομένων. Κατ' εξαίρεση, μια τέτοια διαβίβαση επιτρέπεται και χωρίς συγκατάθεση μόνο υπό τις προϋποθέσεις των παραγράφων 2 και 3 του παρόντος άρθρου.

2. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας υποχρεούται να διαβιβάζει στις αρμόδιες δικαστικές, εισαγγελικές και αστυνομικές αρχές δεδομένα που οι τελευταίες ζητούν νομίμως κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

3. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας, πέραν των ειδικότερων υποχρεώσεων και δικαιωμάτων του που προβλέπονται από τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, δύναται να διαβιβάζει στις αρμόδιες δικαστικές, εισαγγελικές και αστυνομικές αρχές δεδομένα που ενδέχεται να αποτελούν αποδεικτικά στοιχεία μιας αξιόποινης πράξης (π.χ. κλοπή, ξυλοδαρμός) που τελέσθηκε στον χώρο τον οποίο έχει έννομο συμφέρον ή νομική υποχρέωση να προστατεύσει κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 2 της παρούσας Οδηγίας και που μπορούν να συνεισφέρουν στη διερεύνηση των πραγματικών περιστατικών ή στην αναγνώριση των δραστών.

4. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας επιτρέπεται να διαβιβάσει δεδομένα που ενδέχεται να αποτελούν αποδεικτικά στοιχεία μιας αξιόποινης πράξης στο πρόσωπο που απεικονίζεται ως θύμα ή δράστης της πράξης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

Άρθρο 10

Υποχρέωση γνωστοποίησης

1. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας υποχρεούται να γνωστοποιεί στην Αρχή την εγκατάσταση συστήματος βιντεοεπιτήρησης πριν την έναρξη της επεξεργασίας, σύμφωνα με το άρθρο 6 του

ν. 2472/1997. Στο πλαίσιο αυτό, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να εκθέτει με σαφήνεια το σκοπό της επεξεργασίας, το είδος των δεδομένων που προτίθεται να συλλέξει και τους τυχόν αποδέκτες των δεδομένων αυτών. Ειδικότερα, ο σκοπός ή οι σκοποί επεξεργασίας πρέπει να είναι συγκεκριμένοι και επαρκώς αιτιολογημένοι ώστε να καθίσταται σαφές ότι η επεξεργασία είναι πρόσφορη και αναγκαία και ότι έχουν ληφθεί υπόψη οι επιπτώσεις στα θεμελιώδη δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων.

2. Η γνωστοποίηση πρέπει να περιλαμβάνει σύντομη περιγραφή των τεχνικών μέσων που θα χρησιμοποιηθούν και των μέτρων που έχουν προβλεφθεί για την προστασία του απορρήτου και της ασφάλειας της επεξεργασίας.

3. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει επίσης να γνωστοποιεί τον χρόνο τήρησης των δεδομένων, εφόσον για ειδικούς, συγκεκριμένους και επαρκώς αιτιολογημένους λόγους που σχετίζονται με τον σκοπό της επεξεργασίας, επιδιώκει την τήρηση των δεδομένων που συλλέγονται για χρονικό διάστημα διαφορετικό από αυτό που ορίζεται στο άρθρο 8 της παρούσας Οδηγίας.

Αν η επεξεργασία αφορά ευαίσθητα δεδομένα, απαιτείται άδεια της Αρχής.

Άρθρο 11

Απόρρητο και ασφάλεια της επεξεργασίας

1. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να λαμβάνει τα κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για το απόρρητο και την ασφάλεια των δεδομένων καθώς και για την προστασία τους από κάθε μορφή αθέμιτης επεξεργασίας. Η υποχρέωση αυτή βαρύνει τον υπεύθυνο επεξεργασίας για όλο το διάστημα κατά το οποίο τηρεί τα δεδομένα. Ειδικότερα, ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει, μεταξύ άλλων, να μεριμνά για:

- την ασφάλεια του καταγεγραμμένου υλικού και τη αποφυγή διάδοσής του σε μη νόμιμους αποδέκτες,
- τον έλεγχο της πρόσβασης στον κεντρικό χώρο ελέγχου, το χώρο αποθήκευσης του καταγεγραμμένου υλικού και σε τυχόν σύστημα επεξεργασίας (σε επίπεδο υλικού και λογισμικού),
- την αποφυγή αλόγιστης χρήσης οθονών προβολής,
- την ασφαλή διαβίβαση των καταγεγραμμένων συμβάντων στους νόμιμους αποδέκτες και την αποφυγή διάδοσης του υλικού σε μη νόμιμους αποδέκτες,
- την επιλογή κατάλληλου προσωπικού για το χειρισμό του συστήματος βιντεοεπιτήρησης,
- τη συνεχή εκπαίδευση του προσωπικού σε θέματα προστασίας δεδομένων προσωπικού

χαρακτήρα και τον εν γένει σεβασμό των κανόνων του ν. 2472/1997,

- την επιλογή διαδικασιών και προϊόντων που υποστηρίζουν την προστασία προσωπικών δεδομένων (ιδιωτικότητα κατά τον σχεδιασμό - “privacy by design”). Ενδεικτικά, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να εξετάζει τη χρήση συσκευών λήψης εικόνων με δυνατότητα απόκρυψης περιοχών (μάσκας), τον έλεγχο της πρόσβασης στο αποθηκευμένο υλικό με τη μεσολάβηση έμπιστης τρίτης οντότητας, την αποθήκευση του υλικού σε κρυπτογραφημένη μορφή, την ψηφιακή πιστοποίηση (υπογραφή) του διαβιβαζόμενου υλικού.

2. Σε περίπτωση που η λειτουργία του συστήματος βιντεοεπιτήρησης ανατίθεται σε εκτελούντα την επεξεργασία, η σχετική ανάθεση πρέπει να γίνεται εγγράφως, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 10 παρ. 4 του ν. 2472/1997.

Άρθρο 12

Υποχρέωση ενημέρωσης

Πριν ένα πρόσωπο εισέλθει στην εμβέλεια του συστήματος βιντεοεπιτήρησης, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να το ενημερώνει, με τρόπο εμφανή και κατανοητό, ότι πρόκειται να εισέλθει σε χώρο που βιντεοσκοπείται. Προς τούτο, πρέπει: α) να αναρτώνται σε επαρκή αριθμό και εμφανές μέρος ευδιάκριτες πινακίδες, όπου θα αναγράφεται το πρόσωπο για λογαριασμό του οποίου γίνεται η βιντεοσκόπηση (υπεύθυνος επεξεργασίας), ο σκοπός, καθώς και το άτομο με το οποίο οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επικοινωνήσουν για να ασκήσουν τα δικαιώματα που ο ν. 2472/1997 αναγνωρίζει στο υποκείμενο των δεδομένων (σχετικό υπόδειγμα παρατίθεται ως παράρτημα της παρούσας Οδηγίας) και β) να είναι διαθέσιμη στο κοινό, εφόσον ζητηθεί, με κάθε πρόσφορο τρόπο σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 2 της Κανονιστικής Πράξης 1/1999 της Αρχής (π.χ. διάθεση έντυπου υλικού) αναλυτικότερη ενημέρωση, η οποία θα περιλαμβάνει:

- εξειδίκευση του σκοπού για τον οποίο γίνεται η επεξεργασία,
- συνοπτική περιγραφή του συστήματος που χρησιμοποιείται,
- προσδιορισμός των χώρων εγκατάστασης και εμβέλειας των καμερών,
- το χρονικό διάστημα τήρησης των δεδομένων,
- κατηγορίες/ιδιότητες προσώπων που χειρίζονται το σύστημα (π.χ. υπάλληλοι του τμήματος ασφαλείας), και
- τυχόν νόμιμοι αποδέκτες.

Άρθρο 13

Δικαίωμα πρόσβασης και αντίρρησης

1. Δικαίωμα πρόσβασης. Το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα πρόσβασης στα δεδομένα του συστήματος βιντεοεπιτήρησης που το αφορούν.

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει υποχρέωση να χορηγεί εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή της σχετικής αίτησης αντίγραφο του τμήματος της εγγραφής σήματος εικόνας όπου έχει καταγραφεί το υποκείμενο των δεδομένων ή έντυπη σειρά στιγμιοτύπων από τις καταγεγραμμένες εικόνες ή, αναλόγως, να ενημερώσει εγγράφως το ενδιαφερόμενο πρόσωπο μέσα στην ίδια χρονική διορία είτε ότι δεν απεικονίζεται είτε ότι το σχετικό τμήμα της εγγραφής έχει καταστραφεί. Εναλλακτικά, εφόσον συμφωνεί και το υποκείμενο των δεδομένων, ο υπεύθυνος επεξεργασίας μπορεί απλώς να επιδείξει, άμεσα, το ανωτέρω τμήμα. Προς το σκοπό αυτό το υποκείμενο των δεδομένων οφείλει να υποδείξει την ακριβή ώρα και τον τόπο που ευρέθη στην εμβέλεια των καμερών.

Όταν χορηγεί αντίγραφο εικόνας, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να καλύπτει την εικόνα τρίτων προσώπων (π.χ. με θόλωση τμήματος της εικόνας), εφόσον ενδέχεται να παραβιάζεται το δικαίωμά τους στην ιδιωτική ζωή. Στην περίπτωση της απλής επίδειξης, η κάλυψη της εικόνας τρίτων προσώπων δεν είναι αναγκαία.

2. Δικαίωμα αντίρρησης. Το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα να προβάλλει αντιρρήσεις για την επεξεργασία της εικόνας του από το σύστημα βιντεοεπιτήρησης και να απαιτήσει τη διαγραφή ή τη δέσμευση (κλείδωμα) των δεδομένων. Αν ο υπεύθυνος επεξεργασίας διαπιστώσει ότι το αίτημα του υποκειμένου για διαγραφή ή δέσμευση των δεδομένων είναι νόμιμο, πρέπει να προβεί αμέσως στη διαγραφή ή τη δέσμευση των δεδομένων και να προσαρμόσει τη λειτουργία του συστήματος εν γένει, ώστε να αποφευχθεί αντίστοιχη παράνομη επεξεργασία στο μέλλον.

3. Για την άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης και αντίρρησης καταβάλλεται χρηματικό ποσό το οποίο επιστρέφεται στο υποκείμενο των δεδομένων εάν το αίτημα διαγραφής ή δέσμευσης των δεδομένων κριθεί βάσιμο. Σχετικά εφαρμόζονται όσα ορίζονται στο άρθρο 12 παρ. 3 του ν. 2472/1997 σε συνδυασμό με την υπ' αρ. 122/2001 Κανονιστική Πράξη της Αρχής [ΦΕΚ 1345/13-10-2001 (τεύχος Β')].

ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ
ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΥΠΕΥΘΥΝΩΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ

Άρθρο 14

1. Η εγκατάσταση συστήματος βιντεοεπιτήρησης από τις κατηγορίες υπευθύνων επεξεργασίας που αναφέρονται στο Ειδικό μέρος της Οδηγίας επιτρέπεται χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων υπό τις προϋποθέσεις που τίθενται για κάθε συγκεκριμένη κατηγορία. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν απαλλάσσεται από την υποχρέωση γνωστοποίησης, η οποία καταχωρίζεται στο μητρώο του άρθρου 6 παρ. 3 του ν. 2472/97.
2. Εφόσον δεν συντρέχουν οι προβλεπόμενες προϋποθέσεις, ο υπεύθυνος επεξεργασίας υποχρεούται με τη γνωστοποίηση να αιτιολογεί την ανάγκη της συγκεκριμένης επεξεργασίας. Στην περίπτωση αυτή η Αρχή ερευνά τη νομιμότητα της επεξεργασίας σταθμίζοντας τον επιδιωκόμενο σκοπό με τις επιπτώσεις της συγκεκριμένης επεξεργασίας στην ιδιωτική ζωή.
3. Στις περιπτώσεις που ρυθμίζονται με τα άρθρα 16, 19 και 21, οι προϋποθέσεις που ορίζονται για την εγκατάσταση και λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης εφαρμόζονται κατά τις ώρες που οι χώροι αυτοί είναι ανοικτοί για το κοινό. Τις ώρες που οι χώροι είναι κλειστοί για το κοινό, το σύστημα βιντεοεπιτήρησης επιτρέπεται να λειτουργεί σύμφωνα με τις γενικές κατευθυντήριες γραμμές του γενικού μέρους της Οδηγίας.

Άρθρο 15

Συγκροτήματα κατοικιών ή γραφείων

1. Η εγκατάσταση συστήματος βιντεοεπιτήρησης σε συγκροτήματα κατοικιών ή γραφείων για την ασφάλεια των κοινόχρηστων χώρων και των προσώπων που κυκλοφορούν σε αυτούς μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο με απόφαση του οργάνου που είναι αρμόδιο για τη διαχείριση του συγκροτήματος (π.χ. της Γενικής Συνέλευσης της πολυκατοικίας) σύμφωνα με τις ειδικές διατάξεις του οικείου Κανονισμού. Αν η εγκατάσταση συστήματος βιντεοεπιτήρησης δεν προβλέπεται στον Κανονισμό, απαιτείται συναπόφαση των δύο τρίτων των ενοίκων της πολυκατοικίας ή του κτιρίου που λαμβάνεται με πρωτοβουλία του διαχειριστή. Για την ψηφοφορία σε κάθε ένοικο αντιστοιχεί μία ψήφος. Στην απόφαση πρέπει να ορίζονται οι χώροι που θα επιτηρούνται και το ή τα φυσικά πρόσωπα που μπορούν να έχουν πρόσβαση στη μονάδα ελέγχου του συστήματος. (π.χ. ο διαχειριστής της πολυκατοικίας).
2. Υπεύθυνος επεξεργασίας του συστήματος βιντεοεπιτήρησης είναι η Γενική Συνέλευση του

συγκροτήματος.

3. Οι κάμερες του συστήματος βιντεοεπιτήρησης δεν επιτρέπεται να ελέγχουν την πρόσβαση στα κατ' ιδίαν διαμερίσματα.

Η μονάδα ελέγχου δεν επιτρέπεται να βρίσκεται σε διαμέρισμα, αλλά πρέπει να εγκαθίσταται σε κοινόχρηστο χώρο με ελεγχόμενη πρόσβαση (π.χ. κοινόχρηστη αποθήκη), εκτός αν η επεξεργασία πραγματοποιείται από εξουσιοδοτημένο προσωπικό ασφαλείας (π.χ. εταιρεία ασφαλείας ως εκτελούσα την επεξεργασία).

Τα δεδομένα διατηρούνται το πολύ έως σαράντα οκτώ (48) ώρες.

Η χρήση οθόνης σε συνεχή λειτουργία απαγορεύεται σε περίπτωση που δεν υπάρχει παρακολούθηση σε πραγματικό χρόνο από προσωπικό ασφαλείας. Δεν επιτρέπεται μετάδοση σήματος εικόνας στα κατ' ιδίαν διαμερίσματα.

4. Η εγκατάσταση κάμερας από μεμονωμένο ιδιοκτήτη ή ένοικο σε κοινόχρηστο χώρο στάθμευσης της πολυκατοικίας ή του κτιρίου για την επιτήρηση προσωπικού οχήματος, επιτρέπεται υπό τις εξής προϋποθέσεις:

α) Να προβλέπεται στον Κανονισμό της πολυκατοικίας ή να υπάρχει συναπόφαση των ενοίκων που λαμβάνεται κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.

β) Να μην υπάρχει σύστημα βιντεοεπιτήρησης στους χώρους στάθμευσης εγκατεστημένο για λογαριασμό της πολυκατοικίας.

γ) Η κάμερα να εστιάζει μόνο στο επιτηρούμενο όχημα.

δ) Ο ενδιαφερόμενος ιδιοκτήτης ή ένοικος να τοποθετήσει με δικά του έξοδα σχετική ευδιάκριτη ενημερωτική πινακίδα σε εμφανές σημείο του χώρου στάθμευσης.

Άρθρο 16

Τράπεζες και λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα

1. Η εγκατάσταση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης επιτρέπεται σε όλους τους χώρους των τραπεζών εκτός από τους χώρους που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 6 της παρούσας Οδηγίας, όπου η βιντεοεπιτήρηση προσβάλλει τον σκληρό πυρήνα του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή.

2. Οι τράπεζες και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα δύνανται να διατηρούν τα δεδομένα για χρονικό διάστημα όχι μεγαλύτερο των σαράντα πέντε (45) ημερών. Αν κατά το χρονικό αυτό διάστημα καταγραφούν περιστατικά οργανωμένης οικονομικής απάτης ή αμφισβήτησης οικονομικής συναλλαγής, τα σχετικά τμήματα των δεδομένων του συστήματος βιντεοεπιτήρησης δύνανται να διατηρηθούν σε ξεχωριστό αρχείο με ανάλογα μέτρα ασφαλείας

για όσο διάστημα απαιτείται για τη διερεύνηση και την πειθαρχική ή δικαστική δίωξη των περιστατικών αυτών.

3. Ειδικά για τις εταιρείες εκτύπωσης πιστωτικών καρτών και προσωπικών αναγνωριστικών στοιχείων, επιτρέπεται η τήρηση των δεδομένων που καταγράφονται αποκλειστικά από τους χώρους όπου πραγματοποιείται η διαδικασία εκτύπωσης και αποστολής των πιστωτικών καρτών και των σχετικών κωδικών, για διάστημα έως ενενήντα (90) ημέρες.

Άρθρο 17

Ξενοδοχεία

1. Η λειτουργία συστημάτων βιντεοεπιτήρησης σε ξενοδοχειακές μονάδες υπό οποιαδήποτε μορφή (ξενοδοχεία, πανσιόν, ενοικιαζόμενα δωμάτια κλπ.) πρέπει να περιορίζεται αποκλειστικά σε χώρους που αποσκοπούν στον έλεγχο εισερχομένων/εξερχομένων (όπως π.χ. η κεντρική είσοδος, ο χώρος υποδοχής, οι εισοδοί/έξοδοι των ανελκυστήρων και των κλιμακοστασίων) καθώς και στους χώρους φύλαξης χρημάτων (π.χ. ταμεία) και στις ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις.

2. Δεν επιτρέπεται η τοποθέτηση καμερών στους χώρους εστίασης και στους διαδρόμους που οδηγούν στα δωμάτια του ξενοδοχείου και σε χώρους όπου ενδέχεται να παρακολουθούνται οι πελάτες ή/και επισκέπτες του ξενοδοχείου. Τέτοιοι χώροι είναι ιδίως οι εισοδοί των κατ' ιδίαν δωματίων, οι τουαλέτες και οι χώροι όπου πραγματοποιούνται δραστηριότητες αναψυχής (όπως πισίνες, γυμναστήρια, χώροι άθλησης, αποδυτήρια κλπ.)

Άρθρο 18

Σχολεία και λοιποί χώροι όπου δραστηριοποιούνται ανήλικοι

1. Η ύπαρξη και μόνο καμερών σε σχολεία και άλλους χώρους όπου δραστηριοποιούνται ανήλικοι (όπως παιδικοί σταθμοί, οικοτροφεία, φροντιστήρια κλπ.) χρήζει ιδιαίτερης προσοχής, αφού δεν είναι εύκολο να αξιολογηθούν οι συνέπειες που μια τέτοια επεξεργασία μπορεί να έχει για την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας των ανηλίκων. Συγκεκριμένα, υπάρχει ο κίνδυνος να περιορισθεί η ανάπτυξη της έννοιας της ελευθερίας τους, εάν πιστέψουν από μικρή ηλικία ότι είναι φυσιολογικό να παρακολουθούνται μέσω καμερών (βλ. και Γνωμοδότηση 2/2009 της Ομάδας Εργασίας του Άρθρου 29, καθώς επίσης και την Απόφαση 77/2009 της Αρχής).

2. Το σύστημα βιντεοεπιτήρησης επιτρέπεται να λειτουργεί μόνο κατά τις ώρες που το σχολείο

δεν λειτουργεί. Οι ώρες λειτουργίας του συστήματος πρέπει να αναγράφονται με σαφήνεια στις σχετικές ενημερωτικές πινακίδες, έτσι ώστε να γνωρίζουν πλήρως όλοι οι μαθητές και οι φορείς της εκπαιδευτικής κοινότητας ότι καθ' όλη τη διάρκεια της παρουσίας τους στο σχολείο/φροντιστήριο δεν παρακολουθούνται.

3. Κατ' εξαίρεση σε περιπτώσεις σχολικών εγκαταστάσεων μεγάλης έκτασης, όπου δεν είναι πρακτικός ο έλεγχος των απομακρυσμένων σημείων των εγκαταστάσεων με ηπιότερα μέσα (π.χ. φύλακες), είναι δυνατόν να επιτραπεί η λειτουργία των καμερών που εστιάζουν στα απομακρυσμένα σημεία και κατά τις ώρες λειτουργίας του σχολείου, μετά από έγκριση της Αρχής.

4. Τα δεδομένα που καταγράφουν οι κάμερες πρέπει να διαγράφονται κατά την επόμενη εργάσιμη μέρα. Σε περίπτωση συμβάντος εφαρμόζονται οι παράγραφοι 2, 3 και 4 του άρθρου 8. Η διαχείριση του συστήματος μπορεί να πραγματοποιείται μόνο από εξουσιοδοτημένο πρόσωπο.

5. Η απόφαση για την εγκατάσταση και τη λειτουργία του συστήματος πρέπει να λαμβάνεται από το αρμόδιο όργανο για τη διοίκηση του σχολείου, αφού ληφθεί υπόψη η γνώμη των εκπροσώπων του διδακτικού προσωπικού, του συλλόγου γονέων και των μαθητικών συλλόγων όπου υπάρχουν.

6. Προτείνεται η λειτουργία του συστήματος να πραγματοποιείται κατ' αρχήν δοκιμαστικά, αφού προηγουμένως γνωστοποιηθεί στην Αρχή, σύμφωνα με το άρθρο 10 της παρούσας Οδηγίας, προκειμένου να διαπιστωθεί η αποτελεσματικότητά του σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό και τις επιπτώσεις του στην ανάπτυξη της προσωπικότητας και την ιδιωτική ζωή των μαθητών. Στη συνέχεια η λειτουργία του συστήματος πρέπει να αξιολογείται από τον υπεύθυνο επεξεργασίας κατά τακτά χρονικά διαστήματα που δεν μπορούν να υπερβαίνουν το ένα έτος, και να σταθμίζεται κάθε φορά εκ νέου η αναγκαιότητα λειτουργίας του. Τα στοιχεία τα σχετικά με την αξιολόγηση του συστήματος πρέπει να είναι διαθέσιμα στην Αρχή. Οι μαθητές, οι γονείς τους, οι εκπαιδευτικοί και οι λοιποί εργαζόμενοι στο σχολείο μπορούν να έχουν πρόσβαση σε αυτά.

7. Οι παραπάνω προϋποθέσεις ισχύουν αναλόγως και για κάθε άλλο χώρο όπου δραστηριοποιούνται ανήλικοι.

8. Ειδικά για τις περιπτώσεις βρεφονηπιακών σταθμών είναι δυνατή κατ' εξαίρεση η λήψη εικόνας από χώρους όπου φιλοξενούνται/κοιμούνται αποκλειστικά βρέφη, με την προϋπόθεση ότι γίνεται παρακολούθηση σε πραγματικό χρόνο, ώστε να υπάρχει δυνατότητα άμεσης επέμβασης σε περίπτωση επέλευσης συμβάντος που σχετίζεται με την ασφάλεια, την υγεία ή τη σωματική ακεραιότητα του βρέφους.

9. Δεν επιτρέπεται η μετάδοση εικόνων των χώρων των βρεφονηπιακών σταθμών ή οικοτροφείων στους γονείς μέσω του Διαδικτύου.

Άρθρο 19

Εμπορικά κέντρα και καταστήματα

1. Οι υπεύθυνοι επεξεργασίας επικαλούνται ως αναγκαία τη λειτουργία συστημάτων βιντεοεπιτήρησης σε εμπορικά κέντρα και πάσης φύσεως καταστήματα για την ασφάλεια των χώρων και των αγαθών που διακινούνται, ιδίως όταν σε κάποιο εμπορικό κέντρο διακινείται μεγάλος αριθμός προσώπων ή διατίθενται αγαθά μεγάλης αξίας. Ωστόσο η εγκατάσταση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης στους χώρους πρέπει να γίνεται με φειδώ και να προτιμώνται πάντα ηπιότερα μέσα προστασίας, όπως η εγκατάσταση ανιχνευτών στα σημεία εισόδου/εξόδου ή πρόσληψη ειδικευμένου προσωπικού. Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται τα πάσης φύσεως καταστήματα καθώς επίσης τα εστιατόρια, τα καφενεία και οι λοιποί χώροι εστίασης και αναψυχής. Αν το κατάστημα ευρίσκεται σε εσωτερικό χώρο ή σε όροφο κτιρίου, ισχύουν επιπροσθέτως οι προϋποθέσεις για τα συγκροτήματα κατοικιών ή γραφείων, για τις κάμερες που εστιάζουν σε κοινόχρηστους χώρους.

2. Κάμερες επιτρέπεται να τοποθετούνται στα σημεία εισόδου και εξόδου των καταστημάτων, στα ταμεία και τους χώρους φύλαξης χρημάτων, στις αποθήκες εμπορευμάτων, στους χώρους των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων καθώς και στους χώρους στάθμευσης, υπό τις προϋποθέσεις του γενικού μέρους της παρούσας Οδηγίας.

3. Εγκατάσταση καμερών στους χώρους των καταστημάτων όπου κυκλοφορούν και συναλλάσσονται οι πελάτες μπορεί να επιτραπεί κατ' εξαίρεση υπό την προϋπόθεση ότι (α) πρόκειται για μεγάλης επιφάνειας καταστήματα (π.χ. εμπορικά κέντρα) και (β) διακινούνται εμπορεύματα μεγάλης αξίας (π.χ. κοσμηματοπωλεία). Η επιτήρηση πρέπει να μην μπορεί να εξασφαλιστεί με άλλο τρόπο. Στις περιπτώσεις αυτές η γωνία λήψης των καμερών πρέπει να είναι τέτοια ώστε να εστιάζει όσο το δυνατόν λιγότερο στα πρόσωπα των πελατών και των υπαλλήλων και να προτιμώνται λήψεις όσο το δυνατόν ευρύτερης οπτικής γωνίας.

4. Σε κάθε περίπτωση απαγορεύεται η λειτουργία καμερών σε χώρους εστίασης και αναψυχής, στα δοκιμαστήρια, στις τουαλέτες και στους χώρους όπου εργάζονται υπάλληλοι του καταστήματος και δεν είναι προσιτοί στο κοινό.

Άρθρο 20

Νοσοκομεία, κλινικές, ιατρεία, φυσικοθεραπευτήρια, διαγνωστικά κέντρα

1. Η λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης σε νοσοκομεία, κλινικές, ιατρεία και λοιπούς χώρους όπου παρέχονται υπηρεσίες υγείας για τον σκοπό της ασφάλειας προσώπων και αγαθών πρέπει να περιορίζεται αποκλειστικά στα σημεία εισόδου και εξόδου, στους χώρους ταμείων ή χώρους κρίσιμων εγκαταστάσεων (π.χ. ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις, αποθήκες ιατροφαρμακευτικού υλικού κλπ) όπου, κατ' αρχήν, δεν μπορεί να έχει πρόσβαση ένας επισκέπτης ή ασθενής. Οι κάμερες δεν επιτρέπεται σε καμία περίπτωση να ελέγχουν την κίνηση στις αίθουσες αναμονής, τα κυλικεία και τους χώρους εστίασης, τους διαδρόμους του νοσοκομείου, τους θαλάμους ασθενών, τους θαλάμους εξέτασης ή ιατρικών επεμβάσεων, τις τουαλέτες και τα λουτρά, τα γραφεία ιατρών και τους χώρους εργασίας του λοιπού ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού.

2. Εγκατάσταση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης με σκοπό την παροχή υπηρεσιών υγείας μπορεί να πραγματοποιείται υπό προϋποθέσεις μόνο από νοσηλευτικά ιδρύματα, ψυχιατρικά ιδρύματα, ιδρύματα περίθαλψης ατόμων με αναπηρίες και παρόμοιους φορείς παροχής υπηρεσιών υγείας. Χαρακτηριστικές περιπτώσεις λειτουργίας συστημάτων βιντεοεπιτήρησης για τον παραπάνω σκοπό είναι η επιτήρηση βαριά ψυχικά ή νοητικά ασθενούς που μπορεί να προκαλέσει βλάβη στην υγεία του ή σε τρίτους ή η επιτήρηση ασθενών σε Μονάδες Εντατικής Θεραπείας.

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει:

α. Να έχει λάβει την άδεια της Αρχής για την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων με σκοπό την παροχή υπηρεσιών υγείας. Στην άδεια αυτή πρέπει να περιλαμβάνονται και τα δεδομένα που λαμβάνονται από το σύστημα βιντεοεπιτήρησης.

β. Η εγκατάσταση των καμερών να περιορίζεται αποκλειστικά στους χώρους όπου αυτό είναι απαραίτητο για την προστασία της ζωής και της υγείας των ασθενών.

γ. Η ανάγκη χρήσης καμερών για το σκοπό της παροχής υπηρεσιών υγείας πρέπει να τεκμηριώνεται από επιτροπή αποτελούμενη από αρμόδιο ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό, η οποία θα αποφασίσει για τους χώρους τοποθέτησης των καμερών και την εμβέλειά τους. Η σχετική απόφαση πρέπει να αναθεωρείται τακτικά και όχι αργότερα από ένα έτος.

δ. Η μονάδα ελέγχου του κυκλώματος να εγκαθίσταται σε απομονωμένο χώρο, πρόσβαση στον οποίο θα μπορούν να έχουν μόνο τα εξουσιοδοτημένα πρόσωπα του ιατρικού/νοσηλευτικού προσωπικού που ασχολούνται με την παρακολούθηση των ασθενών. Σε περίπτωση που ο ίδιος φορέας χρησιμοποιεί σύστημα βιντεοεπιτήρησης και για σκοπούς προστασίας προσώπων ή αγαθών, οι μονάδες ελέγχου πρέπει να είναι διαχωρισμένες.

ε. Εκτός των πινακίδων που ενημερώνουν σχετικά με τη λειτουργία του συστήματος βιντεοεπιτήρησης πρέπει να παρέχεται και ξεχωριστή έγγραφη ενημέρωση στους νόμιμους πληρεξούσιους ή στους δικαστικούς συμπαραστάτες ή στους ασκούντες τη γονική μέριμνα των συγκεκριμένων ασθενών σχετικά με τη λειτουργία του συστήματος και τους λόγους τήρησης των δεδομένων.

στ. Καταγραφή των δεδομένων επιτρέπεται το πολύ για σαράντα οκτώ (48) ώρες με σκοπό τη διερεύνηση συμβάντων υγείας από αρμόδιο ιατρικό προσωπικό.

ζ. Σε περίπτωση που συγκεκριμένα δεδομένα που έχουν καταγραφεί για τον σκοπό παροχής υπηρεσιών υγείας απαιτείται να χρησιμοποιηθούν περαιτέρω για σκοπούς επιστημονικής έρευνας, είναι δυνατή η αποθήκευσή τους σε ξεχωριστό αρχείο αφού ανωνυμοποιηθούν (π.χ. με θόλωση του προσώπου του ασθενούς). Στην περίπτωση αυτή απαιτείται (α) έγκριση της αρμόδιας επιστημονικής επιτροπής του νοσοκομείου και (β) προηγούμενη συγκατάθεση του ασθενούς ή του νομίμου εκπροσώπου του.

Άρθρο 21

Λοιποί χώροι

1. Μουσεία και αρχαιολογικοί χώροι

Η προστασία εκθεμάτων ιδιαίτερης καλλιτεχνικής και πνευματικής αξίας σε μουσεία και λοιπούς εκθεσιακούς χώρους καθώς και σε αρχαιολογικούς χώρους μπορεί να δικαιολογήσει την εγκατάσταση και λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης, ακόμη και όταν οι χώροι αυτοί είναι ανοικτοί για το κοινό. Στις περιπτώσεις αυτές οι κάμερες πρέπει να εστιάζουν στα εκθέματα ή να λαμβάνονται εικόνες των αιθουσών όσο το δυνατόν ευρύτερης οπτικής γωνίας ώστε να αποφεύγεται η εστίαση στα πρόσωπα των επισκεπτών.

Η επιτήρηση μπορεί να γίνεται σε πραγματικό χρόνο από ειδικά εξουσιοδοτημένο προσωπικό.

Για τα μουσεία και τους εκθεσιακούς χώρους εφαρμόζονται κατά τα λοιπά οι προϋποθέσεις που αφορούν τα καταστήματα.

2. Γήπεδα και αθλητικές εγκαταστάσεις

Η εγκατάσταση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης σε γήπεδα και αθλητικές εγκαταστάσεις επιτρέπεται υπό τους όρους των σχετικών νομοθετικών και κανονιστικών ρυθμίσεων (Υ.Α. αριθ. 24560/24.7.2003 των Υπουργών Δικαιοσύνης, Πολιτισμού και Δημόσιας Τάξης - ΦΕΚ Β΄

1071/1.8.2003).

3. Δημόσιοι χώροι στάθμευσης

Επιτρέπεται η εγκατάσταση και λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης σε κλειστούς ή ανοιχτούς δημόσιους χώρους στάθμευσης με σκοπό την αποφυγή κλοπής, διάρρηξης ή άλλης παράνομης ενέργειας που ενδέχεται να προκαλέσει περιουσιακή βλάβη.

4. Πρατήρια υγρών καυσίμων

α) Η λειτουργία συστημάτων βιντεοεπιτήρησης σε πρατήρια υγρών καυσίμων και στα καταστήματα που λειτουργούν μέσα στο χώρο του πρατηρίου επιτρέπεται κατά τη διάρκεια της ημέρας υπό τις προϋποθέσεις που ισχύουν για τα καταστήματα.

β) Κατά τις νυκτερινές ώρες (20.00 ως 08.00) επιτρέπεται η λειτουργία συστημάτων βιντεοεπιτήρησης στους χώρους όπου βρίσκονται οι αντλίες βενζίνης και οι αποθήκες καυσίμων.

5. Χώροι λατρείας και χώροι ταφής (π.χ. εκκλησίες, νεκροταφεία)

Λαμβανομένου υπόψη ότι οι παραπάνω χώροι είναι, κατά κανόνα, ελεύθερα προσβάσιμοι, δεν επιτρέπεται η λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης κατά τις ώρες που οι χώροι παραμένουν ανοικτοί για το κοινό.

Από την έκδοση και δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της παρούσας Οδηγίας καταργείται η Οδηγία αρ. 1122/2000 για τα κλειστά κυκλώματα τηλεόρασης, όπως τροποποιήθηκε με τις αποφάσεις 40/2001 και 46/2009.

Αθήνα, 31 Μαρτίου 2011

Ο Πρόεδρος

Χρίστος Γεραρής

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Υπόδειγμα ενημερωτικής πινακίδας

Η παρακάτω πινακίδα είναι ενδεικτική και μπορεί να προσαρμόζεται ανάλογα με τις εκάστοτε συνθήκες. Το μέγεθος και το σχήμα της μπορεί να ποικίλουν, ώστε να εξασφαλίζουν, σε κάθε περίπτωση, ότι όποιο φυσικό πρόσωπο εισέρχεται στον υπό επιτήρηση χώρο έχει ενημερωθεί πριν την είσοδό του σε αυτόν. Στην ενημερωτική πινακίδα μπορεί να χρησιμοποιηθεί σήμα που υποδηλώνει την λειτουργία κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης, όπως αυτό που εμφανίζεται παραπάνω.

Επισημαίνεται ότι η αναγραφή κειμένου που δηλώνει ότι η επεξεργασία πραγματοποιείται *«με βάση το ν. 2472/1997»* δεν είναι ορθή. Ο ν. 2472/1997 ρυθμίζει θέματα επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων, στα οποία περιλαμβάνεται η χρήση κλειστών κυκλωμάτων τηλεόρασης, αλλά καμία διάταξή του δεν επιβάλλει επεξεργασία μέσω αυτών των συστημάτων.

**Ο ΧΩΡΟΣ ΕΠΙΤΗΡΕΙΤΑΙ ΑΠΟ
ΚΛΕΙΣΤΟ ΚΥΚΛΩΜΑ ΜΕ ΣΚΟΠΟ
ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΩΝ
ΚΑΙ ΑΓΑΘΩΝ**

Για περισσότερες πληροφορίες και την άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης (άρθρο 12 ν. 2472/1997) επικοινωνήστε με:

Υπεύθυνος επεξεργασίας: